

9.12.2020

VN/23351/2020

VN/23351/2020-VM-4

Oikeusministeriö

Valtiovarainministeriön lausunto aiheesta Osakeyhtiölain toimivuus ja muutostarpeet

Taustaa

Osakeyhtiölain toimivuuden ja muutostarpeiden arvioimiseksi on vuosina 2019-2020 laadittu kaksi VN-TEAS-selvitystä: *Selvitys osakeyhtiölain muutostarpeista kilpailukykytekijänä ja Selvitys osakeyhtiön velkojensuojan selventämisestä ja suojamenettelyiden helpottamisesta*. Tulevia lainvalmisteluhankkeita koskevan päätöksenteon taustoittamiseksi oikeusministeriö on pyytänyt valtiovarainministeriön lausuntoa selvitysten tuloksista.

Valtiovarainministeriön lausunto

Yleistä

Lausuntopyynnön yksittäiset kysymykset ja vastausten perustelut

1. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 29) on arvioitu, että osakeyhtiölaki ei ole kokonaisuudistuksen tarpeessa. Mitä mieltä olet arviosta?

Vastaus: Jokseenkin samaa mieltä.

2. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 29) on todettu osakeyhtiölain tehtävänä olevan yhtiöoikeudellisten suhteiden sääntelyn (ks. myös HE 109/2005 vp., s. 36). Yritystoiminnan muiden sidosryhmien aseman on todettu määräytyvän pääosin erityislainsäädännön (esimerkiksi ympäristö-, työ-, kuluttaja- ja verosääntely), osakeyhtiölain maksunsaantijärjestyksen (osakkaiden viimesijaisuus) ja muiden tekijöiden perusteella (mm. sidosryhmät, media). Mitä mieltä olet tästä sääntelyn lähtökohdasta?

Vastaus: täysin samaa mieltä.

Yhtiölainsäädännön pääasiallisena tarkoituksena on pidettävä yhtiöoikeudellisten suhteiden sääntelyä ja muiden sidosryhmien (*esim. ympäristö-, työ-, kuluttaja- ja verosääntely*) oikeusasetelmasta on ensisijaisesti säädettävä relevantissa erityislainsäädännössä.

Olennaista on kuitenkin hahmottaa, ettei osakeyhtiömuotoinen liiketoiminta tapahdu tyhjiössä muusta yhteiskunnasta. Tästä syystä yhtiölainsäädännön kehittämisen yhteydessä on arvioitava missä määrin yhtiölainsäädännössä voitaisiin asettaa yhtiöille negatiivisia tai positiivisia kannustimia toimia tavalla, joka edistää yhtiöiden voitontuottamistarkoitusta, mutta samalla

myös tukisi yhteiskunnallisesti merkittävien tavoitteiden toteutumista ilman, että osakeyhtiölaissa siirryttäisiin kohti sidosryhmäkeskeistä sääntelyä.

3. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 34) on arvioitu, ettei ole välitöntä tarvetta erilliselle pienyhtiölaille. Mitä mieltä olet arviosta?

Vastaus: ei samaa eikä eri mieltä

4. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 35-38) ja velkojiensuojaselvityksessä (s. 17-20) on käsitelty seuraavia osakeyhtiölain peruslinjauksia ja tavoitteita: kustannustehokkuus, joustavuus, selkeys, ennakoitavuus, kansallisen lisäsääntelyn ("gold plating") välttäminen EU:sta johtuvien velvoitteiden kansallisessa täytäntöönpanossa ja sidosryhmien riittävä vähimmäissuoja

Mainitse alla kolme mielestäsi tärkeintä linjausta/tavoitetta lain jatkokehittämisen kannalta. Halutessasi voit perustella vastauksesi. Jos yllä olevasta listasta puuttuu mielestäsi jokin tärkeä tavoite tai tavoitteet on esitetty liian yleisellä tasolla, voit kommentoida tavoitteita muutenkin.

Vastaus: Sääntelyn kustannustehokkuuden, joustavuuden, selkeyden, ennakoitavuuden ja sidosryhmien riittävän vähimmäissuojan voi nähdä muodostavan toisiinsa kytköksissä olevan tärkeän kokonaisuuden. Esimerkiksi sääntelyn selkeydellä lienee suora vaikutus ennakoitavaan, vähimmäissuojaan ja kustannustehokkuuteen.

Toisaalta on hyvä huomata, että sääntelyn joustavuus, selkeys ja ennakoitavuus ovat sinänsä kaikki tärkeitä teemoja, mutta sääntelyn joustavuuden lisääminen on omiaan heikentämään sääntelyn selkeyttä ja ennakoitavuutta. Periaatekeskeisyyden korostaminen tuo lainsäädäntöön joustavuutta, mutta on omiaan lisäämään tulkintatilanteissa epäselvyyttä, jonka ratkaiseminen jää oikeuskäytännön tai markkinakäytännön muodostumisen varaan. Tällöin on yksittäisten sääntelyratkaisujen kohdalla on pohdittava tarkasti painotetaanko selkeyttä ja ennakoitavuutta vai halutaanko jättää tapauskohtaista tulkintavaraa.

5. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 38-48) ja velkojiensuojaselvityksessä (s. 17-20) on käsitelty osakeyhtiölain keinovalikoimaa ja sen toimivuutta. Selvityksissä on erityisesti kiinnitetty huomiota eri sääntelykeinoihin. Mainitse alla kolme mielestäsi tärkeintä keinoa lain jatkokehittämisen kannalta:

Vastaus: Yleisten periaatteiden merkityksen korostaminen, sääntelyn selkeys ja oikeussuojan tehostaminen.

6. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 49-53) ja velkojiensuojaselvityksessä (s. 17-20) on käsitelty yhtiölain kilpailukykyisyyden ja tehokkuuden tavoitteita sekä näiden tavoitteiden toteuttamiseksi huomioitavia seikkoja. Mitä mieltä olet näistä osakeyhtiölain tavoitteista?

Vastaus: kilpailukykyisyys ja tehokkuus ovat erittäin tärkeitä tavoitteita.

7. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksessä yksittäisiä yhtiölain muutostarpeita on käsitelty ns. arviointityökalun avulla. Arviointityökalussa muutostarpeiden toteuttamiskelpoisuutta ja merkittävyyttä arvioitiin pisteyttämällä muutostarpeet viiden arviointikriteerin perusteella (s. 56-58). Kriteereitä olivat: 1) konsensus muutostarpeen merkityksellisyydestä, 2) muutostarpeen konkreettinen toteutus, 3) yhteiskunnallinen vaikuttavuus, 4) todennäköisyys konkreettiselle parannukselle ja 5) toteutuksen vaativuus ja riskit. Mitä mieltä olet arviointityökalun mukaisen tarkastelun tarkoituksenmukaisuudesta?

Vastaus: Arviointityökalua on pidettävä suuntaa antavana arviointikriteeristön perustuessa pitkälti subjektiiviselle arvioinnille.

Eryistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että arvioitavan muutoskohteen toteutuksen vaativuus on ilmeisesti laskenut arvioitavan muutoskohteen merkityksellisyyttä.

Arvioitavan muutoskohteen merkityksellisyyteen ei pitäisi vaikuttaa muutoksen toteuttamisen haastavuus, vaan haastavuutta tulisi tarkastella merkityksellisyydestä irrallisena kokonaisuutena.

8. Alla voit kommentoida yleisesti osakeyhtiölain kehittämisen tavoitteita, lähtökohtia, keinoja sekä lain kehittämisessä huomioon otettavia seikkoja

Vastaus: Ei kommenttia.

9. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksessä (s. 59 ja 73-83) ehdotetaan osakeyhtiölakiin (1 luku) lisättäväksi uusi selventävä yleissäännös digitaalisista toimintatavoista. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

10. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 59 ja 79-80) mukaan laissa tulisi säätää osakkeenomistajan sähköisen yhteystiedon toimittamisesta yhtiölle (yhtiöjärjestysmääräys) sekä osakasluetteloon kerättävien sähköisten yhteystietojen rajoitetusta julkisuudesta. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

Jatkovalmistelussa on huomioitava se, että sähköisten yhteystietojen toimittamiseen liittyvään vaatimukseen voi liittyä osakkeenomistajien yhdenvertaisuuteen liittyviä kysymyksiä. Yhtiöjärjestysmuutoksen voi nähdä heikentävän tietyissä tilanteissa osakkeenomistajan oikeuksia. Jatkoselvityksen yhteydessä on pohdittava sitä, millaisella päätöksentekovaatimuksella tämä voitaisiin toteuttaa ja sitä, että onko tässä potentiaalinen väärinkäyttömahdollisuus.

Mikäli tietyillä osakkeenomistajilla on, esimerkiksi ikänsä vuoksi, vaikeuksia käyttää sähköpostia, voitaisiin yhtiöjärjestysmääräyksellä käytännössä vaikeuttaa tällaisen (esim. hankalana pidetyn) osakkeenomistajan oikeutta osallistua yhtiökokoukseen.

11. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksessä (s. 60 ja 83-105) ehdotetaan osakkeiden digitalisoinnin ja keskitetyn osakasluettelon edistämistä. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

Osakeyhtiön osakkeiden ja hallinnon digitalisointia on pidettävä kannatettavana ja tärkeänä teemanä. Ehdotuksen mahdollisesti johtaessa jatkovalmisteluun, tulisi kiinnittää huomiota siihen, että Suomessa on tosiaan jo olemassa mahdollisuus sähköistää osakkeet, mutta arvo-osuusjärjestelmään liittyminen on koettu monien yhtiöiden osalta liian kalliiksi vaihtoehdoksi. Tästä päästään kysymykseen, että kuinka iso tarve digitalisoinnille on, jos olemassa olevasta vaihtoehdosta ei ole oltu valmiita maksamaan. Digitalisoinnin kehittämiseksi saattaa hyvinkin olla tarvetta arvo-osuusjärjestelmästä huolimatta tai ehkä jopa juuri siitä johtuen, mutta tällöin eri vaihtoehtojen osalta kyse on ainakin osittain kustannustenjakokysymyksestä. ARSEK:n kaltaisessa keskitetyssä viranomaisen ylläpitämässä järjestelmässä kehittämis- ja ylläpitokustannukset tulisivat todennäköisesti veronmaksajien kannettavaksi, kun taas kaupallisissa vaihtoehdoissa (vertaa Euroclear) kustannukset tulee asiakasyhtiöiden kannettavaksi palvelumaksujen muodossa.

Selvityksessä käsitellään myös lohkoketjuteknologiaa, jonka osalta on huomioitava, että yhtiöoikeudellisessa sääntelyssä olisi pyrittävä teknologianeutraaleihin sääntelyratkaisuihin, joita ei olisi sidottu yksittäisen teknologian, kuten lohkoketjujen, käyttämiseen. Lisäksi lohkoketjuteknologian tai vastaavan teknologian hyödyntäminen osakeyhtiöiden hallinnossa edellyttäisi merkittäviä jatkoselvityksiä.

Lisäksi kansallisessa osakeyhtiöiden digitalisointia koskevassa jatkoselvityksessä olisi huomioitava Euroopan komission digitaalisen rahoituksen strategian lainsäädäntöehdotukset.

12. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 60 ja 80-83) ehdotetaan sähköisiin yhtiökokouskutsuihin siirtymiseksi kirjallisen kokouskutsun vaatimuksen korvaamista henkilökohtaisen kokouskutsun vaatimuksella (OYL 5:20). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

Osakeyhtiöiden omistajina on usein oikeushenkilöitä tai julkisyhteisöjä, jotka voivat päättää yhtiökokousedustajasta kokouskohtaisesti. Henkilökohtainen kokouskutsu on osoitettava omistajalle yhteisönä, jotta kutsu tulee oikeushenkilön tai julkisyhteisön tietoon ja voidaan käsitellä yhteisöä koskevien säännösten mukaisesti.

13. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 60 ja 105-116) mukaan osakeyhtiölaissa tulisi säätää mahdollisuudesta järjestää täysin virtuaalinen yhtiökokous ilman perinteistä fyysistä kokouspaikkaa (OYL 5:16). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve.

Teknologinen kehitys on mahdollistanut paikasta ja etäisyydestä riippumattoman työskentelyn ja yhteydenpidon, joten myös osakeyhtiölainsäädäntö olisi tältä osin päivitettävä vastaamaan nykyaikaa. Erityisesti COVID-19-pandemia on osoittanut, että täysin virtuaalisille yhtiökokouksille voi muodostua yllättävää kysyntää.

14. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 115-116) on hahmoteltu seuraavia täysin virtuaalisen yhtiökokouksen sääntelyn keskeisiä periaatteita. Mainitse alla mielesi tärkeimmät periaatteet täysin virtuaaliselle yhtiökokoukselle.

Vastaus: Riippumatta sallitaanko täysin virtuaaliset yhtiökokoukset kaikille yhtiöille lain oletta-
masäännöksen nojalla vai vain niille, jotka ovat asiasta määränneet yhtiöjärjestysmääräyksestä,
osakkeenomistajille tulee antaa mahdollisuus määrätä virtuaalisen yhtiökokouksen järjestämi-
sestä tarkemmin yhtiöjärjestyksen määräyksellä.

Lisäksi on varmistuttava osakkeenomistajien, ja erityisesti vähemmistöosakkeenomistajien, oi-
keuksien ja vaikutusmahdollisuuksien toteutumisesta virtuaalisessa yhtiökokouksessa. Tämä
tarkoittaa selkeiden osallistumisohjeiden toimittamista ja vaatimusta toimivan vuorovaikutuksen
mahdollistavan teknologisen ratkaisun käyttämisestä.

Lisäksi on tärkeää, ettei virtuaalisessa yhtiökokouksessa rajoiteta osakkeenomistajien oikeuk-
sien, kuten kyselyoikeuden käyttämistä.

**15. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 60 ja 117-118) mukaan pörssiyhtiöiden verkkosivujen osoitteen rekisteröimisen tulisi olla pakollista. Mitä mieltä olet ehdotuk-
sesta?**

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

**16. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 60) mukaan rekisteriviranomaisen kie-
livaatimuksia tulisi keventää siten, että englanninkieliset liiteasiakirjat voitaisiin lähtö-
kohtaisesti toimittaa rekisteriviranomaiselle ilman virallista käännöstä. Mitä mieltä olet
ehdotuksesta?**

Vastaus: en samaa enkä eri mieltä

**17. Alla voit kommentoida yleisesti osakeyhtiöiden digitalisointia koskevia arvioita ja eh-
dotuksia:**

Kansallisessa osakeyhtiöiden digitalisointia koskevassa jatkoselvityksessä olisi huomioitava
Euroopan komission digitaalisen rahoituksen strategian lainsäädäntöehdotukset. Lisäksi lain-
säädännössä olisi pyrittävä teknologianeutraaleihin sääntelyratkaisuihin.

**18. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 60-61 ja 149) mukaan ei ole perustel-
tua täsmentää yhtiön toiminnan tarkoitusta (OYL 1:5 §) ja johdon tehtävää (OYL 1:8 §)
koskevia yleissäännöksiä. Mitä mieltä olet arviosta?**

Vastaus: täysin samaa mieltä

Arviota on pidettävä oikeana, mutta huomioiden teeman merkitys ja sen saama huomio, sekä
ajankohtainen, etenkin kansainvälinen, keskustelu on perusteltua harkita selvityksen sivulla 143
esiin nostettua vaihtoehtoa, jossa lain perusteluista ilmenevien periaatteiden nostamista laki-
tekstiin harkittaisiin.

**19. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 60-61 ja 150-151) on arvioitu mahdol-
lisuutta helpottaa yhtiön toiminnan tarkoituksen täydentämistä/tarkentamista kontrol-
loidulla tavalla siten, että (rajoitetun) yhteiskuntavastuun lisäksi myös osakkeenomista-
jien varallisuusosoikeudet olisivat kohtuullisella tavalla määriteltyjä. Mitä mieltä olet ehdo-
tuksesta?**

Vastaus: en samaa enkä eri mieltä

20. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 60-61 ja 151-152) on arvioitu mahdollisuutta täsmentää osakeyhtiölain vahingonkorvausvastuuta koskevia säännöksiä siten, että ne korostaisivat johdon velvollisuutta noudattaa ympäristölainsäädäntöä (käännetty todistustaakka). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä selvitettävä muutostarve

21. Alla voit kommentoida yleisesti yhtiön yhteiskuntavastuun täsmentämistä koskevia arvioita ja ehdotuksia:

Yhteiskuntavastuun täsmentämistä koskeva pohdinta jää selvityksessä melko kevyeksi, koska yhtiöiden raportointia ja rahoitusmarkkinasääntelyyn liittyvät kysymykset on rajattu sinänsä työekonomisesti perustellusti selvityksen ulkopuolelle.

22. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 62 ja 161-171) mukaan tiliotetta/maksukuittia tulisi pitää riittävänä todisteena kaikkien yksityisten yhtiöiden osakkeiden maksujen kontrolloinnissa. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: en samaa enkä eri mieltä

23. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 62 ja 171-183) suositellaan, että yksityisissä yhtiöissä vaatimus apporttimaksujen pakollisesta tilintarkastajan lausunnosta muutettaisiin ns. ”turvasatamasäännökseksi”. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: eri mieltä; ei kovin tärkeä muutostarve

Vaatimus tilintarkastajan lausunnosta apporttimaksusta varmistaa osaltaan osakeyhtiön ja osakkeiden merkitsijän kirjanpidon ja tilinpäätöksen oikeellisuutta.

24. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 62 ja 183-194) mukaan voidaan harkita osakeyhtiölaissa säädettäväksi vaatimuksesta, jonka perusteella erityisen tarkastuksen suorittajan tulee toimittaa tarkastusraportti myös suoraan hakijalle (OYL 7 luku). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve

25. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 202) mukaan osakkeiden vaihdannan rajoituslausekkeita koskevasta tyyppipakkoperiaatteesta luopumiselle ei ole yksiselitteistä kannatusta. Olisiko mielestäsi syytä luopua tyyppipakkoperiaatteesta?

Vastaus: ei.

26. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 62 ja 202) mukaan osakeyhtiölaissa tulisi säätää ns. etuostolausekkeesta (OYL 3 luku). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: en samaa enkä eri mieltä.

27. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 62 ja 202-205) mukaan osakeyhtiölakiin tulisi sisällyttää informatiivinen maininta, jonka perusteella osakkeenomistajalle voidaan antaa oikeus, mutta ei velvollisuutta, lunastaa toisen osakkeenomistajan osakkeet (OYL 15:10). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

Muutosehdotusta on pidettävä kannatettavana siltä osin, kun sillä ei asetettaisi osakkeenomistajalle velvollisuutta lunastaa toisen osakkeenomistajan osakkeita.

28. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 62 ja 207-212) ehdotetaan OYL 18:1 §:n täydentämistä siten, että lunastusraja on mahdollista määrätä yhtiöjärjestyksessä toisin vähemmistön eduksi; ts. vähemmistöosakkaat voisivat vaatia lunastusta pienemmilläkin omistuksen keskittymisellä kuin 90 % ja vastaavasti enemmistöomistajan lunastuskynnystä voitaisiin nostaa korkeammalle kuin 90 % ("epäsymmetrinen tahdonvaltaisuus"). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: eri mieltä; ei kovin tärkeä muutostarve

90 prosentin symmetrinen lunastusraja on vallitseva pääsääntö EU:n pääomamarkkinoilla ja näin ollen myös yleisesti tunnettu markkinakäytäntö. Etenkin pörssiyhtiöiden ja niiden osakkeenomistajien näkökulmasta tarkasteltuna olisi vältettävä tilanteita, joissa yhtiöillä voisi olla keskenään toisistaan poikkeavia lunastusrajoja.

29. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 62 ja 216-219) ehdotetaan mahdollistettavaksi julkinen rekisteröityminen yhdenyhtiöksi. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: eri mieltä; ei kovin tärkeä muutostarve

Selvityksessä kuvattu yhdenyhtiö eroisi hallintorakenteeltaan merkittävästi osakeyhtiöstä. Tästä syystä olisi perusteltua ennemmin selvittää yhdenyhtiöstä tai niin kutsutusta kevytosakeyhtiöstä säättämisestä erillisellä lailla kuin tuoda osakeyhtiölakiin yhdenyhtiötä koskevia säännöksiä.

30. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 62 ja 222) ehdotetaan ns. malliyhtiöjärjestyksen laatimista verkostotalouden yrityksille. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: eri mieltä; ei kovin tärkeä muutostarve

Ehdotusta on pidettävänä hyvänä ja kannatettavana, mutta osakeyhtiölakia ei ole pidettävänä tälle oikeana paikkana. Kyseisen malliyhtiöjärjestyksen julkaiseminen edellyttäisi toimialan ruohonjuuritason tuntemusta ja säännöllistä päivittämistä vastaamaan markkinaolosuhteita, joten tehtävä sopisi paremmin esimerkiksi alan itsesääntelyelimen tai vastaavan organisaation tehtäväksi.

31. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksen (s. 219-221) mukaan yleistoimialan käytön rajoittaminen ei ole osakeyhtiöoikeuden näkökulmasta perusteltua. Mitä mieltä olet arviosta?

Vastaus: täysin samaa mieltä

32. Alla voit kommentoida yleisesti muuttuvan työnteon huomioon ottamiseen liittyviä selvityksen arvioita ja ehdotuksia:

Vastaus: ei kommentteja.

33. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 64 ja 231-237) ehdotetaan jatkovalmistelussa selvitettäväksi yhtiön vahingonkorvausvastuusta säättämistä osakeyhtiölaissa. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

34. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 64 ja 237-242) ehdotetaan jatkovalmistelussa selvitettäväksi, tulisiko osakeyhtiölakiin ottaa säännös, jonka perusteella yhtiöllä on regressioikeus johtohenkilön aiheuttamaan vahinkoon. Oikeus voisi tietyissä tilanteissa ulottua yli johdon vastuuta koskevan viiden vuoden kanneajan. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

35. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 64 ja 242-244) ehdotetaan selvitettäväksi johdon huolellisuus- ja lojaliteettivelvollisuuden rikkomiseen perustuvan vahingonkorvausvelvollisuuden laajentamista osakkeenomistajien eduksi tietyissä tilanteissa. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve

36. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 64 ja 244) ehdotetaan selvitettäväksi yhteisvastuusta säättämistä osakeyhtiölaissa niitä tilanteita varten, joissa useat tahot ovat yhdessä aiheuttaneet vahingon. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve

37. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 64 ja 247-258) ehdotetaan selvitettäväksi osakeyhtiöriidan määrittelemistä osakeyhtiölaissa ja osakeyhtiöriitojen keskittämistä 1–2 käräjäoikeuteen. Mitä mieltä olet ehdotuksista?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

38. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 64 ja 257) mukaan on syytä selvittää lakisääteisen välimiesmenettelyn käytön laajentamista rajattuihin asiaryhmiin. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: eri mieltä; ei lainkaan tärkeä muutostarve

39. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 64 ja 259-263) ehdotetaan riippumattoman asiantuntijaelimen perustamista lausumaan ennakkollisesti osakeyhtiölain ja osakeyhtiöoikeudellisten periaatteiden tulkinnasta. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

40. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen (s. 64 ja 263-265) mukaan osakeyhtiölakiin voitaisiin lisätä vastuuvakuuttamista koskeva säännös. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: eri mieltä; ei lainkaan tärkeä muutostarve

Informatiivisen säännöksen lisäämisestä tuskin olisi ainakaan merkittävää haittaa. Pitkälti tahdonvaltaisuuteen perustuvassa lain ollessa kyseessä ei kuitenkaan ole pidettävänä mielekkäänä sallittujen toimintatapojen informatiivista luettelemista lainsäädännön tasolla.

41. Alla voit kommentoida yleisesti osakeyhtiölain tarjoamaan oikeussuojaan liittyviä selvityksen arvioita ja ehdotuksia:

Vastaus: ei kommenttia.

42. Velkojiensuojaselvityksessä (s. 104) ehdotetaan tasetestin säilyttämistä kaikkien osakeyhtiöiden osalta. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: täysin samaa mieltä

43. Velkojiensuojaselvityksessä (s. s. 156-157) ehdotetaan säädettäväksi maksukykytestin dokumentointivelvollisuudesta (maksukykyvarmenne). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve

Muutosehdotus toteutuessaan olisi omiaan parantamaan niin yhtiön sidosryhmien asemaa kuin myös johdon oikeusturvaa, sekä parantamaan yhtiöiden hallinnointia.

Maksukykyyn arvioinnin dokumentointivelvollisuus olisi omiaan parantamaan huolellisesti toimineen johdon asemaa yhtiön ajautuessa lähitulevaisuudessa maksukyvyttömyyteen. Vastaavasti on osakkeenomistajien ja yhtiön velkojien edun mukaista dokumentoida huolellisesti arvio yhtiön maksukykyä varojenjaon yhteydessä.

44. Velkojiensuojaselvityksessä (s. 156-157) ehdotetaan säädettäväksi maksukykytestin mukaisen arvion suorittamisajankohdasta. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve

Ehdotusta on pidettävä erittäin kannatettavana, sillä yhtiökäytännössä on tavanomaista, että yhtiökokouksen varojenjakopäätöksen tekemisen ja täytäntöönpanon välille voi jäädä varsin pitkäkin aikaväli.

45. Velkojiensuojaselvityksessä (s. 104-105) ehdotetaan kaikkien osakeyhtiöiden oman pääoman jakamista vapaaseen ja jakokelvottomaan omaan pääomaan (OYL 8:11.1-2 §) sekä jakokelpoisten varojen määrittelyä nykyistä sääntelyä vastaavasti (OYL 13:5 §). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve

46. Velkojiensuojaselvityksessä (s. 104 ja 222-) esitetään velkojiensuojamenettelystä luopumista yksityisten osakeyhtiöiden osakepääoman alentamisen yhteydessä (julkisten osakeyhtiöiden osakepääoman alentamisen osalta ks. jäljempänä kysymykset 48 ja 49). Sama koskisi kaikkien yhtiöiden osalta myös vanhoja ylikurssi- ja vararahastoja. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: en samaa enkä eri mieltä

47. Alla voit kommentoida yleisesti varojenjaon edellytyksiin liittyviä selvityksen arvioita ja ehdotuksia:

Vastaus: ei kommentteja.

48. Velkojiensuojaselvityksessä (s. 223) ehdotetaan julkisten osakeyhtiöiden osakepääoman alentamiseen sovellettavan velkojiensuojamenettelyn kuulutusajan lyhentämistä (yksityisten osakeyhtiöiden osakepääoman alentamisen osalta ks. edellä kysymys 46). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve

Muutosehdotusta on pidettävä kannatettavana osakepääoman merkityksen vähennettyä. Toisaalta osakepääoman alentaminen ei liene yhtiökohtaisesti tarkasteltuna erityisen yleinen yhtiötapahtuma, joten muutosehdotus ei liene kiireellinen.

49. Velkojiensuojaselvityksessä (s. 222) ehdotetaan julkisten osakeyhtiöiden osalta tappion kattamiseksi tehdyn osakepääoman alentamisen aiheuttaman varojenjaon kolmen vuoden karenssiajan (OYL 14:2.2 §) poistamista (yksityisten osakeyhtiöiden osakepääoman alentamisen osalta ks. edellä kysymys 46). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: en samaa enkä eri mieltä

50. Velkojiensuojaselvityksessä (s. 247-) esitetään kahta vaihtoehtoista ratkaisua sulautumista ja jakautumista koskevan velkojiensuojamenettelyn kehittämiseksi. Valitse alta mielestäsi tarkoituksenmukaisin vaihtoehto:

Vastaus: ei kommentteja.

51. Velkojiensuojaselvityksen (s. 255) mukaan sulautumiseen ja jakautumiseen liittyviä määräaikoja olisi mahdollista lyhentää. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: ei kommentteja.

52. Velkojiensuojaselvityksen (s. 263) mukaan laissa ei ole tarpeen määritellä velan tai velkojan käsitettä. Mitä mieltä olet arviosta?

Vastaus: täysin samaa mieltä.

53. Alla voit kommentoida yleisesti velkojiensuojamenettelyihin liittyviä selvityksen arvioita ja ehdotuksia:

Vastaus: ei kommentteja.

54. Velkojiensuojaselvityksessä (s. 50-57) on käsitelty kolmea vaihtoehtoista mallia yhtiön oman pääoman menettämistä koskevan säännöksen (OYL 20:23 §) selventämiseksi. Valitse alta mielestäsi tarkoituksenmukaisin vaihtoehto:

Vastaus: ensisijainen vaihtoehto: säännöksen uudistaminen nykyisen informointimallin pohjalta

55. Velkojiensuojaselvityksessä on yhtiön purkamisen osalta (s. 183--193) käsitelty neljää sääntelyvaihtoehtoa yhtiön purkamisen helpottamiseksi. Ehdotetut mallit on tarkoitettu vaihtoehtoisiksi nykyisen purkumenettelyn rinnalle. Valitse alta mielestäsi tarkoituksenmukaisin vaihtoehto:

Vastaus: kolmas vaihtoehto: rajataan kevennetty purkumenettely koskemaan vain pien- ja mikroyrityksiä

56. Alla voit kommentoida yleisesti yhtiön purkamiseen liittyviä selvityksen arvioita ja ehdotuksia:

Vastaus: ei kommentteja.

57. Velkojensuojaselvityksessä on omien osakkeiden hankinnan rahoituskiellon (OYL 13:10 §) osalta käsitelty kolmea erilaista sääntelyvaihtoehtoa (s. 57-81). Valitse alta mielestäsi tarkoituksenmukaisin vaihtoehto:

Vastaus: ensisijainen vaihtoehto: yksityisen osakeyhtiön osalta ei erillistä rahoitusapusääntelyä ja julkisten yhtiöiden osalta sovelletaan yhtiöoikeusdirektiivin mahdollistamaa poikkeusta.

58. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksen (s. 274) mukaan osakeyhtiölakiin voitaisiin sisällyttää keskeiset olettamasäännökset äänileikkurista (äänileikkuri edellyttäisi kuitenkin aina nimenomaista yhtiöjärjestysmääräystä). Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve.

59. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksen (s. 278) mukaan laissa olisi syytä säännellä siitä, millä edellytyksillä luottamuksellista hallitustietoa voidaan antaa ulkopuolisille. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve

60. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksessä (s. 282) ehdotetaan osakeantijärjestelyjen helpottamiseksi, että omien osakkeiden luominen yhtiölle itselleen tehtäisiin nykyistä helpommaksi. Vaihtoehtoisesti ehdotetaan osakkeiden maksukontrollin lieventämistä erityisesti pörssi-yhtiöiden osalta. Mitä mieltä olet ehdotuksista?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve

61. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksen (s. 298) mukaan osakeyhtiölaissa tulisi säätää yhtiön kotipaikan siirrosta ETA-alueella tai myös sen ulkopuolella. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: en samaa enkä eri mieltä.

62. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksessä (s. 299) ehdotetaan, että rajat ylittävä sulautuminen sallittaisiin osakeyhtiölaissa myös EU/ETA:n ulkopuolelle rekisteröityjen yhtiöiden kanssa. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: en samaa enkä eri mieltä.

63. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksessä (s. 300) ehdotetaan harkittavaksi osakeyhtiölakiin säännöksiä liiketoimintasiirrosta järjestelyjen yksinkertaistamiseksi. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: en samaa enkä eri mieltä.

64. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksessä (s. 303) ehdotetaan johdon vastuuta määrittävää liiketoimintapäätösperiaatetta (business judgment rule) koskevan säännöksen ottamista osakeyhtiölakiin. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; melko tärkeä muutostarve.

65. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksessä (s. 304) ehdotetaan jatkovalmistelussa selvitettäväksi keskinäisiä yhtiöitä koskevien olettamasäännösten sisällyttämistä osakeyhtiölakiin. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: samaa mieltä; erittäin tärkeä muutostarve.

66. Osakeyhtiölain muutostarpeet –selvityksessä (s. 267) ehdotetaan lähipiirin määritelmän, esteellisyysääntelyn pörssiyhtiön yhtiökokouksessa ja muiden SHRD II -liitännäisten säännösten (OYL 1:11, 1:12, 5 ja 6 luvut) selventämistä osakeyhtiölaissa. Mitä mieltä olet ehdotuksesta?

Vastaus: eri mieltä; ei lainkaan tärkeä muutostarve.

67. Osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksessä (s. 65 ja Liite 5 s. 266) on arvioitu yleistä osakeyhtiölain sujuvoittamista. Selvityksessä tunnistettiin yli sata erilaista muutosehdotusta, joista suurin osa on teknisluonteisia. Selvityksen laatijoiden käsitys on, että ainakin osan näistä kustannus-hyötysuhde on hyvä ja siksi ne kannattaisi toteuttaa. Kaikkien kehittämisehdotusten arviointi ei ole osakeyhtiölain muutostarpeet -selvityksen puitteissa ollut mahdollista. Tästä syystä ehdotukset on asetettu tärkeysjärjestykseen käyttäen em. viisikriteeristä arviointityökalua (ks. Liite 7 s. 348) ja 28 eniten pisteitä saanutta ehdotusta on arvioitu tarkemmin sääntelyn yleistä sujuvoittamista koskevassa osiossa.

Vastaus: ei kommentteja.

68. Tässä osiossa voit halutessasi kommentoida aiheita ja tehdä ehdotuksia, joita selvityksissä ja tässä lausuntopyynnössä ei ole käsitelty. Voit myös antaa muuta palautetta, joka on mielestäsi syytä ottaa huomioon osakeyhtiölain muuttamista koskevista hankkeista päätettäessä.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintaa on organisoitu osakeyhtiömuotoon laajasti. Kuntalain 126 §:n mukaan kunnan hoitaessa tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi. Osakeyhtiölain muutostarpeita arviotaessa on otettava huomioon osakeyhtiömuodon laaja käyttö kunnissa ja kuntayhtymissä sekä muissa julkisyhteisöissä asiakaspalvelujen ja tukipalvelujen tuottajina. Omistuspohja heijastuu muun muassa yhtiön toiminnan tarkoitukseen, hallinnon järjestämiseen, päätöksentekoon ja toiminnan rahoitukseen. Jatkovalmistelussa tulisi arvioida julkisyhteisöjen omistamia osakeyhtiöitä koskevan erillisen sääntelyn tarvetta.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö

Pauli Kariniemi